

توسعه چارچوبی برای ارزیابی عدالت در بودجه شهرداری‌ها مبتنی بر تکالیف قانونی و

داده‌های متعارف در دسترس شهری (مورد مطالعاتی شهر همدان)

دانشجوی ارشد صنایع گرایش سیستم‌های اطلاعاتی، دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه علم و صنعت، تهران، ایران

دانشجوی کارشناسی‌ارشد پیوسته اقتصاد، دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران، ایران

استادیار، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

استاد دانشکده اقتصاد، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران، ایران

امیرحسین ایمانی

محمد کاوه بهرامی^۱

امیرحسین رهبر

مهدی صادقی شاهدانی

چکیده: امروزه در جهان "خدمات" از تولید سبقت گرفته است و کیفیت در خدمات، برگزاری مسابقه‌ای بدون خط پایان است. در جهان کنونی در همه سطوح اعم از ملی، استانی و محلی اقتصاد به سمت خدماتی شدن پیش می‌رود و شهرهایی که به‌خاطر بافت و زیرساخت‌های طبیعی، مذهبی، فرهنگی و... دارای امتیازات در این زمینه هستند از دیگر شهرهای یک کشور سبقت گرفته‌اند. متناسب با رشد و توسعه شهرها، خدمات نیز به‌مرور رشد و تکامل می‌یابند؛ اما بحث اساسی این است که به‌موازات این توسعه، میزان و چگونگی توزیع خدمات شهری که نقش مهمی در رضایت و خشنودی شهروندان دارد حائز اهمیت بوده و شاخصی مهم در توسعه اقتصادی مناطق شهری برشمرده می‌شود باید بین مناطق شهری مشخص گردد تا به دنبال آن میزان تحقق عدالت در این توزیع بین آحاد مردم با توجه به تقسیم‌بندی‌های جغرافیایی مورد ارزیابی قرار گیرد. زیرا در یک رابطه علی و معلولی و در صورت تحقق و توزیع عادلانه خدمات شهری بین مناطق مختلف شهری "عدالت نسبی" و عدالت فضایی یا جغرافیایی^۱ نیز محقق می‌شود. حال بعد از تبیین اهمیت موضوع پاسخ به این پرسش که چگونه کیفیت تحقق عدالت و نمود آن در توزیع خدمات شهری را مورد ارزیابی قرار دهیم محل بحث است؛ پژوهشگران در این تحقیق با استفاده از روش تحلیلی و توصیفی و مطالعه اسناد حوزه اقتصاد شهری ملی، بین‌المللی و محلی در دسترس همچون سالنامه آماري شهری همدان، دست به استخراج "شاخص‌ها" و "پارامترهایی" که از همین منابع کتابخانه‌ای به‌دست آمده است، زده‌اند. سپس این شاخص‌ها را با روش پرسش‌نامه و تحلیل آماری به تأیید متولیان شهری و خبرگان مدیریت شهری رسانده‌اند. با چنین نوآوری این کمک به متولیان امور مدیریت شهری خواهد شد که سنجه‌هایی جهت تعیین میزان بهره‌مندی عادلانه مناطق مختلف یک شهر از امکانات شهری را داشته‌اند.

واژگان کلیدی: خدمات شهری؛ توزیع خدمات شهری؛ عدالت؛ پارامتر؛ شهر همدان؛ تحلیلی و توصیفی؛ روش پیمایشی

طبقه‌بندی JEL: R00؛ R10؛ R11؛ R12؛ R5

۱- مقدمه

در عصر کنونی توسعه و توزیع خدمات شهری بیانگر توسعه اقتصاد شهری در شهرها است؛ به طوری که این پدیده خدماتی و رفاهی را باید یکی از عوامل مهم و ضروری در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر شهری دانست. بدون توسعه خدمات شهری و زیرساخت‌ها و پروژه‌های زیر بنایی خدماتی، شهرها نمی‌توانند به حیات شهری خود ادامه دهند و براین اساس و باتوجه به شرایط اقلیمی و جغرافیایی شهرهای ایران، نقش توزیع خدمات شهری را در توسعه همه‌جانبه شهرهای ایران به خوبی می‌توان تبیین کرد. امروزه مطالعه در زمینه توزیع خدمات شهری از دغدغه‌های جدی شهروندان و همچنین مدیریت شهری (شهرداران) برای برنامه‌ریزی در مواجهه با مسائل آینده است. به طوری که موجب توسعه پایدار کیفیت زندگی شهری مردم و پیشرفت و توسعه اجتماعی و اقتصاد شهری گردد. اما فرایند «توزیع خدمات شهری» که یک رکن اساسی است، دارای مفاهیم مختلفی چون: خدمات عمومی و اجتماعی، امور خدماتی، امور شهری، فضای سبز شهری است که همگی در یک مقوله می‌گنجند و مترادف یکدیگر هستند. پس حوزه خدمات شهری دارای فعالیت‌ها و عملکردهای بسیار متنوعی است و دامنه آن بسیار گسترده، پیچیده و فاقد یک تعریف واحد و یکسان است. در طبقه‌بندی توزیع خدمات شهری، امور خدماتی را شامل موضوعاتی چون: محورهای شهرسازی و نظارت بر توسعه و عمران شهر، پاکیزگی شهر، دفع زباله و نظافت شهر، توزیع آب آشامیدنی، توزیع خدمات اجتماعی، برنامه حمل‌ونقل شهری، امور آتش‌نشانی و خدمات ایمنی و حفاظت شهر، بهبود ترافیک شهرداری، نگهداری و بهبود محیط شهری، بهبود سیمای شهری و... می‌دانند. این توزیع این خدمات زمانی رضایت و خشنودی شهروندان یک شهر را به همراه دارد که به صورت عادلانه و به معنای دقیق‌تر همه شهروندان یک شهر ارائه این خدمات را مشاهده و لمس کنند و تبعیضی

بین توزیع این خدمات شهری بین آحاد جامعه اتفاق نیفتد. در مقاله پیشرو که مناطق چهارگانه شهر همدان را از حیث ارزیابی عدالت در توزیع خدمات شهری مورد بررسی قرار داده است؛ در گام اول و تبیین کلی نیاز به این پژوهش و شناساندن اهمیت موضوع؛ اطلاعات موردنیاز خود را از روش کتابخانه‌ای جمع‌آوری کرده است. (سالنامه آماری شهرداری همدان، ۱۳۹۹)؛ لذا معیار مهم برای مناطق شهری تقسیمات جمعیتی در نظر گرفته شده است که می‌تواند نشان‌دهنده تقاضای هر منطقه برای خدمات شهری در مقیاس فضا باشد. در ادامه با استخراج شاخص‌ها و پارامترهای لازم برای چهار منطقه شهرداری همدان با استفاده از روش پرسش‌نامه و توزیع آن بین اعضای شورای شهر، خبرگان مدیریت شهری و اساتید دانشگاه، تحلیل آماری پرسش‌نامه‌ها انجام شده و به دنبال تأیید شاخص‌ها و پارامترها بوده‌ایم. باتوجه به توضیحات بالا این تحقیق از نظر روش، پیمایشی است که در آن از طریق منابع ثانویه (کتابخانه‌ای) پارامترها و شاخص‌های ارزیابی عدالت احصا و دسته‌بندی شده است و سپس از طریق پرسش‌نامه، اطلاعات گردآوری شده با دریافت نظرات اساتید و خبرگان شهری، مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. در انتها باید اشاره کرد که باتوجه به نوآوری مقاله در ارائه شاخص‌ها و پارامترهایی جدید برای ارزیابی عدالت در توزیع خدمات شهری، این مقاله به پژوهشگران و مدیران شهری، این توانایی را داده است که به سؤال "آیا تحقق عدالت در توزیع خدمات شهری قابل بررسی و ارزیابی است؟" پاسخ دهند و باتوجه به ارائه و روش مقاله، این پژوهش برای سایر شهرهای ایران هم قابل استفاده است.

۲- پیشینه تحقیق

جهانگرد و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهشی تحت عنوان "مدل مفهومی خدمات استانی و شهری" به مسئله مجموعه مفاهیم مرتبط با خدمات و تقسیم‌بندی آن‌ها بر اساس سطوح جغرافیایی، پرداخته تا یک مدل مفهومی که بر مبنای آن نقشه خدمات دولت در مقیاس‌های ملی، استانی و شهری تدوین گردد مشخص گردد و به این

نتیجه رسیده‌اند که این مدل نشان‌دهنده مفاهیم و روابطی است که افزون بر آن مجموعه قواعدی را ارائه می‌دهد که راهنما و مبنایی برای استخراج خدمات، توزیع آن‌ها در سطوح جغرافیایی، گروه‌بندی آن‌ها و در مجموع ایجاد یک نقشه خواهد بود که خدمات دولت را در سطح استانی و شهری شناسایی، نام‌گذاری و طبقه‌بندی نماید. بعلاوه، می‌تواند راهنمایی برای مدیران و ذینفعان باشد که برنامه دولت-الکترونیکی را بر مبنای خدمات پیشنهاد داده‌شده، تدوین و مدیریت نمایند.

مهر افزون (۱۳۹۶) در پژوهشی تحت عنوان "تبیین نقش توزیع خدمات شهری در توسعه اقتصاد شهری (مطالعه موردی شهر بروجرد)" به مسئله اهمیت ایجاد و توزیع خدمات در اقتصاد به‌ویژه خدمات شهری پرداخته است و اشاره دارد که امروزه خدمات بابت بافت‌های فرهنگی، اقتصادی و ... و ملاحظات سیاسی از تولید نیز مهم‌تر است؛ و به دنبال آن است که نشان دهد امروزه در خدمات شهری برای شهروندان شاهد ظهور سبک‌ها و خدمات نوین و خلاقانه فراوانی در حوزه توزیع خدمات شهری می‌باشیم که میزان و چگونگی توزیع خدمات شهری می‌تواند نقش مؤثری در توسعه اقتصادی مناطق شهری داشته باشد و یکی از معیارهای توسعه‌ی پایدار شهری قرار گیرد.

خاکساری و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی تحت عنوان "تحلیل پژوهش‌های عدالت فضایی در برخورداری از خدمات شهری در ایران" به این مسئله می‌پردازند که عدالت فضایی در برخورداری از خدمات شهری در ایران در چه وضعیتی قرار دارد؟ و پیشنهاد داده‌اند که ساختار مؤلفه‌ها و شاخص‌ها در سنجش عدالت فضایی در هر دو ساحت کمی و کیفی و همچنین مطالعات تطبیقی با سایر شهروندان جهان به‌ویژه از حیث شیوه تجزیه ترکیب داده‌ها مورد تأکید قرار گیرد.

مرتضوی و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهشی تحت عنوان "بهینه‌سازی تخصیص بودجه شهری بر اساس شاخص عدالت فضایی (مطالعه: مترو مشهد)" به مسئله

اهمیت تحقق عدالت فضایی به‌عنوان یک مفهوم مهم برای دسترسی شهروندان به خدمات شهری و توزیع عادلانه خدمات می‌پردازد و با استفاده از تکنیک PROMETHEE V-C و به این نتیجه رسیده است که شهر مشهد مقدس از نظر شاخص‌های عدالت فضایی در وضعیت مطلوبی قرار ندارد (منطقه ثامن به‌عنوان مرفه‌ترین و منطقه ۳ به‌عنوان محروم‌ترین منطقه شهر مشهد شناخته شده است).

بابایی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی تحت عنوان "ارزیابی عدالت فضایی در پراکنش خدمات شهری. مطالعه موردی کلان‌شهر تبریز" به این مسئله می‌پردازد که خدمات شهری به‌مثابه یک کالای عمومی است که همه آحاد جامعه باید به عدالت و مساوات از آن بهره ببرند و سرآغاز عدالت اجتماعی ریشه در عدالت فضایی و محیطی دارد و سپس در نتایج خود به بی‌عدالتی فضایی در سطح شهر تبریز پرداخته است.

پژوهشکده حمل‌ونقل شریف وابسته به دانشگاه صنعتی شریف (۱۳۸۳) در پژوهشی تحت عنوان "مطالعات جامع حمل‌ونقل اصفهان" به ارزیابی حمل‌ونقل شهر اصفهان پرداختند اما پژوهش به علت ماهیت تماماً کلان خود و عدم تقسیم به تفکیک به مناطق و نواحی شهر و عدم لمس مسائل و معضلات هر ناحیه به پیشنهادی راه گشا منجر نشد و صرفاً به یک مطالعه ختم شد.

اینگ (۲۰۱۷) در پژوهشی تحت عنوان "عدالت فضایی در برنامه‌ریزی فضایی: تفاوت‌ها و شباهت‌ها در نظریه در مقابل افکار برنامه‌ریزان فضایی" به مسئله عدالت فضایی به‌عنوان یکی از اصول راهنما در سیستم‌های برنامه‌ریزی فضایی در هلند و آلمان در نظر گرفته می‌پردازد و عدالت فضایی را یک وظیفه مهم برنامه‌ریزی فضایی می‌داند و به این نتیجه رسیده است که اجرای عدالت فضایی با بهبود تحرک بالقوه و دسترسی افراد در بینش‌های منطقه‌ای هنوز در ادبیات علمی مورد بحث قرار نگرفته است، اما توسط برنامه‌ریزان فضایی در بعضی شهرهای هلند و آلمان برای بهبود شانس برابر و کیفیت

حداکثر رساندن کارایی پول خرج شده می‌پردازد و بر ابزار جدیدی تمرکز دارد که می‌تواند برای تسهیل و بهینه‌سازی توزیع بودجه برای دارایی‌ها مورد استفاده قرار گیرد؛ در انتها تخصیص بودجه را برای سیستم‌های زیرساختی با استفاده از الگوریتم‌های ژنتیک با بهینه‌سازی یک شاخص عملکرد سیستم ارائه می‌کند.

تزان و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی تحت عنوان "ابعاد اجتماعی عدالت فضایی در استفاده از سیستم حمل‌ونقل عمومی در تسالونیک، یونان" به مسئله ترجیحات و انتخاب‌های ساکنان در مورد فعالیت‌های پیاده‌روی آن‌ها در محیط شهری تسالونیک، یونان بررسی پرداخته و به طور خاص، پژوهشی با استفاده از پرسش‌نامه برای ساکنان شهرداری آمپلوکیوی منمنی انجام شده است. و به این نتیجه رسیده است که کمبود امکانات عابر پیاده و مسافت طولانی پیاده‌روی دو دلیل اصلی استفاده از مترو است.

سیوریو لیما و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی تحت عنوان "بهینه‌سازی تخصیص مالی برای تعمیر و نگهداری و بازسازی شبکه جاده مونستر با استفاده از مدل RONET بانک جهانی" به استفاده از مدل ابزارهای ارزیابی شبکه راه ((RONET برای ارزیابی اثرات اقتصادی نگهداری و بازسازی روسازی زمین در شهر مونستر، آلمان پرداخته است و هدف پژوهش خود را مطالعه حمایت از تصمیم‌گیری ذی‌نفعان با ارزیابی هزینه‌های جاری، شرایط شبکه و داده‌های خاص کشور برای تعیین تخصیص مالی مناسب برای تعمیر و نگهداری مکرر، تعمیر و نگهداری دوره‌ای، بازسازی و ساخت روسازی جدید می‌دانند و در انتها مدل نشان می‌دهد که انجام مداخلات مکرر و دوره‌ای مقرون‌به‌صرفه‌تر از غفلت از حفاظت از روسازی‌ها برای مدت طولانی و تأیید مداخلات گسترده‌تر در آینده، مانند بازسازی یا بازسازی است.

در گزارشی از سازمان ملل (۲۰۱۵) تحت عنوان "تأمین مالی توسعه شهری پایدار در کشورهای کمتر توسعه‌یافته" به دنبال اثبات این قضیه کلیدی هستند که

زندگی مهم شمرده شده است. گنجاندن شبکه‌های حمل‌ونقل و دسترسی شهرها و حمل‌ونقل در چشم‌انداز فضایی منطقه‌ای در هر دو کشور برای ارتقای عدالت فضایی مهم تلقی می‌شود.

در گزارش برنامه سکونتگاه‌های انسانی سازمان ملل متحد (۲۰۰۴) تحت عنوان "رهنمودهای شاخص‌های شهری" به مسئله نظارت بر دستور کار زیستگاه و اهداف توسعه هزاره شهری در جهان با ابعاد بررسی فقر و تأثیرات آن بر زندگی مردم و به مسائل مبرم مرتبط با کاهش فقر، سلامت، برابری جنسیتی، آموزش و پایداری محیط‌زیست می‌پردازند و در انتهای گزارش به وجود یک پایگاه کمی و مقایسه‌ای برای وضعیت شهرها و پیشرفت در دستیابی به دستور کار زیستگاه را پیشنهاد می‌شود.

در گزارشی کمیسیون مستقل تأمین مالی و مالی برای ولز (۲۰۰۹) تحت عنوان "استفاده از فرمول‌های مبتنی بر نیاز در تخصیص منابع عمومی: بررسی ادبیات" به این مسئله می‌پردازد که روش‌های مختلفی وجود دارد که از طریق آن‌ها می‌توان اهداف مکانیسم‌های توزیع مجدد را در عمل فرموله کرد و قضیه کلیدی را این می‌داند که آیا توزیع مجدد باهدف یکسان‌سازی نتایج خدمات در سراسر مناطق است یا برابر کردن ظرفیت‌های منطقه‌ای برای ارائه خدمات امکان‌پذیر است یا خیر. و به این نتیجه رسیده‌اند که در کشورهایی که رده پایین‌تر دولت از خودمختاری قابل توجهی در روشی که برای خرج کردن انتخاب می‌کند، برخوردار است، بنابراین هدف به احتمال زیاد برابر کردن ظرفیت‌های منطقه‌ای برای ارائه خدمات است، زیرا در این مورد، یکسان‌سازی نتایج خدمات کمتر واقع‌بینانه است.

البطینه و همکاران (۲۰۰۵) در پژوهشی تحت عنوان "بهینه‌سازی تخصیص بودجه زیرساختی با استفاده از الگوریتم ژنتیک" یک به توزیع دقیق و مناسب بودجه در دسترس بین دارایی‌های مدیریت‌شده در یک افق برنامه‌ریزی به‌منظور حفظ شرایط دارایی‌ها در محدوده‌های رضایت‌بخش و دوم، تعیین راه‌هایی برای به

در آن افراط و تفریط نیست و حد وسط است، بهترین است. (مطهری، ۱۳۸۲)

ارسطو عدالت را این‌گونه معنا می‌کند که «عدالت به معنای خاص کلمه، برابر داشتن اشخاص و اشیای است... مهم این است که میان سود و زیان و تکالیف و حقوق اشخاص تناسب و اعتدال رعایت شود. پس در تعریف عدالت می‌توان گفت که فضیلتی است که به موجب آن باید به هر کس آنچه را که حق اوست، داد.» (همان)

معنای عدالت در نهج البلاغه: عدالت به‌عنوان یک بحث اجتماعی و سیاسی، دارای اهمیت زیادی است و این عنصر در مبحث اداره حکومت اهمیت بسیار دارد. به همین دلیل این عنصر از چشم رهبران و امامان شیعه به‌دور نمانده است. در اینجا به تعریف عدالت از دیدگاه امام علی (ع) اشاره می‌کنیم. در نهج البلاغه هر دو تعریف قبلی عدالت با عباراتی مشابه آمده است و هر دو معنا مورد پذیرش واقع شده است. در این اثر گران‌قدر در جایی آمده است که عدالت عبارت است از: «هر چیز در سر جای خود قرار بگیرد» و در جای دیگر، از عدل به «رعایت کردن استحقاق‌ها در افاضه وجود و امتناع نکردن از افاضه و رحمت به آنچه امکان وجود دارد» تعبیر شده است.

۳-۱-۱ عدالت فضایی

شاید این‌گونه برداشت شود که شهرها باید یک‌بار دیگر بازطراحی شوند تا بتوانند نیاز به فضاهای بازتر، فضای سبز، فعالیت‌های ورزشی و در کل عدالت در دسترسی به خدمات را برآورده کنند. از این‌رو، اشکال جدیدی از برنامه‌ریزی شهری، از جمله مفاهیم شهر تاب‌آوری و شهر مبتنی بر اقتصاد، پدیدار شده‌اند و این مفاهیم، ایده‌های قدیمی‌تر شهرهای پایدار را تغییر می‌دهند (Boix, 2018). با این حال، یک مسئله همچنان حاکم است: چگونه این همه سیاست و عملکرد شهری می‌تواند محیط زندگی همه ساکنان شهری را تغییر دهد؟ علاوه بر این، چگونه می‌توانند اطمینان حاصل کنند که محیط‌های شهری در دسترس همگان هست؟ پاسخ کوتاه این است که شهرها به‌شدت ناعادلانه هستند، نابرابری‌های

توسعه پایدار در سطح محلی مستلزم به رسمیت شناختن نقش حیاتی مقامات محلی (شهرداری‌ها) و همکاری و گفت‌وگوی پایدار بین تمام سطوح دولت و همچنین مشارکت معنادار جوامع محلی در فرایندهای تصمیم‌گیری است.

در گزارشی تحت عنوان "تقاضا برای کمک‌های مالی ۲۰۲۲-۲۳ تجزیه و تحلیل امور مسکن و شهری" (۲۰۲۲) به وظایف وزارت مسکن و شهرسازی اشاره کرده که خط‌مشی‌ها را تدوین می‌کند؛ فعالیت‌های ادارات مختلف (در سطح ایالتی و شهری) را هماهنگ می‌کند و بر برنامه‌ها در حوزه توسعه شهری نظارت می‌کند.

ژانگو و همکاران (۲۰۰۸) در پژوهشی حمل‌ونقل جاده‌ای در حاشیه شهر ووهان را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. در این پژوهش با عنایت بر اینکه ارتباط بین مرکز شهر و شهرهای حاشیه‌ای در شهرهای خوشه‌ای به قدرت شبکه ترافیکی وابسته است، شهر خوشه‌ای ووهان مورد آنالیز و تحلیل قرار گرفت و با بهره‌گیری از روش AHP به ارزیابی درجه و رتبه فراگیری سیستم حمل‌ونقل جاده‌ای این شهر پرداخته و به نتایج قابل‌اعتنایی در تعریف سیاست‌های مرتبط با زیرساخت‌های حمل‌ونقل جاده‌ای دست یافتند.

۳-۲ مبانی نظری

۳-۱-۲ عدالت

عدالت یک مفهوم نسبی است و تعریف تام آن را می‌توان در تئوری‌ها و مکاتب مختلف یافت. در دین ما هم قسط و عدل از اهمیت بالایی در مناسبات اجتماعی برخوردار است که حضرت علی (ع) با توجه به شیوه حکومت‌داری‌شان به عدالت شهره بوده و هستند؛ پس می‌توان به مضامین ذکر شده در این باب تمسک جست و آن را سرلوحه قرارداد.

برای عدل دو تعریف کلی و اصلی وجود دارد که بسیاری از تعاریف دیگر، حول این دو تعریف هستند. این دو تعریف عبارت‌اند از: وضع الشیء فی موضعه و دیگری اعطای کل ذی حق حقه. طبق این تعریف هر چیزی که

«شهر ۱۵ دقیقه‌ای»، جایی که بیشتر خدمات و امکانات رفاهی در یک محله در دسترس است. ۱۵ دقیقه پیاده‌روی یا دوچرخه‌سواری، اقتصاد دوچرخه‌سواری را از طریق روش‌های استفاده مجدد و بازیافت و غیره ترویج می‌کند. در مورد سیاست‌های باهدف تحرک هوشمندانه‌تر و عادلانه‌تر، ترویج حمل‌ونقل عمومی، پیاده‌روی و دوچرخه‌سواری در مرکز توجه پژوهشی قرار دارند، و همچنین سیاست‌هایی باهدف مشارکت شهروندان در برنامه‌ریزی شهری شهرشان.

۲-۳ اهداف مدل‌های مبتنی بر نیاز

روش‌های مختلفی وجود دارد که از طریق آن‌ها می‌توان اهداف مکانیسم‌های تخصیص را در عمل فرموله کرد. شاید مسئله کلیدی این باشد که آیا تخصیص باهدف یکسان‌سازی نتایج خدمات در سراسر مناطق است یا برابر کردن ظرفیت‌های منطقه‌ای برای ارائه خدمات. در کشورهایی که رده‌پایین‌تر، دولت از اختیارات و استقلال قابل‌توجهی در انتخاب روش تخصیص برخوردار است، بنابراین هدف به‌احتمال زیاد برابر کردن ظرفیت‌های منطقه‌ای برای ارائه خدمات است، زیرا در این مورد، یکسان‌سازی نتایج خدمات کمتر واقع‌بینانه است.

۳-۳ اهداف بودجه

هیچ پیوست روشن و عینی در مورد اهداف تخصیص هزینه در سراسر شهرداری‌های کشور وجود ندارد. اگرچه بخش‌های دولتی یک بیانیه خط‌مشی بودجه به‌طور منظم منتشر می‌کند که شامل برنامه‌های شامل اصول تخصیص وجوه است، اما این هدفی را برای تخصیص مخارج در شرایطی که در اینجا مورد بحث قرار می‌گیرد، ارائه نمی‌کند. به‌عنوان مثال وزارت خزانه‌داری بریتانیا در ارزیابی سال ۱۹۷۹ خود از نیازها در سراسر بریتانیا، بیانیه زیر را در رابطه با اهداف تخصیص هزینه‌ها بیان کرد.

تعدادی از انواع مدل‌ها که می‌توان آن‌ها را بر اساس نیاز توصیف کرد، برای اهداف تخصیص بودجه از سطح بالاتر دولت به سطح پایین استفاده می‌شود. ما سه نوع فرمول گسترده را در این بخش شرح می‌دهیم: رویکردهای

اجتماعی هنوز در مقیاس بسیار وسیعی حاکم است و هنوز راه درازی در پیش است تا محیط‌های شهری به‌گونه‌ای دگرگون شوند که بتوانند امکانات اولیه رفاهی را برای همه شهروندان به‌طور یکسان فراهم کنند.

بسیاری از پدیده‌های شهری به‌شدت بر بی‌عدالتی شهرها گواهی می‌دهند. الگوهای مهاجرت نشان می‌دهد که فقرای شهری تمایل دارند در بخش‌های کم‌توسعه‌یافته شهرها جمع شوند، با جدایی فضایی مواجه شوند، در نهایت شرایط ناامن و ناپایدار زندگی کنند و در نتیجه با آینده‌ای ناامن مواجه شوند (Marciniczak, 2021). در عین حال، بسیاری از پروژه‌های نوسازی شهری منجر به اخراج ساکنان سابق به دلیل افزایش قیمت زمین می‌شود.

نابرابری‌های اجتماعی به اشکال مختلف در شهرها وجود دارد، از جمله تبعیض جنسیتی - فضایی (مثل نسبت پایین فضای اختصاص‌داده‌شده به پارک بانوان)، تفکیک اقلیت‌ها و غیره. در آشکارترین سطح، شهرنشینان از نظر توزیع فضایی عناصر شهری، مانند پارک‌ها، فضای سبز، بسیار ضعیف هستند. امکانات ورزشی، شبکه‌های پیاده‌روی/دوچرخه‌سواری، امکانات حمل‌ونقل عمومی، و غیره. در اکثر موارد، شهرها تحت یک سیستم سیاست شهری عادلانه یا آگاهانه اجتماعی برنامه‌ریزی نمی‌شوند.

هدف تمام سیاست‌های شهری کنونی بازسازی شهر به‌منظور ارائه استانداردهای زندگی بهتر برای همه ساکنان است. برای مثال، ایده شهر هوشمند مبتنی بر یک سیاست برنامه‌ریزی است که هدف آن دیجیتالی کردن و بهبود همه ابعاد جداگانه شهر است؛ حمل‌ونقل، انرژی، آموزش، مراقبت‌های بهداشتی، ساختمان‌ها، زیرساخت‌های فیزیکی، غذا، آب و ایمنی عمومی (Derks et al, 2008). سیاست‌های شهر هوشمند که به‌عنوان پدیده‌ای «برچسب‌گذاری شهری» منتشر می‌شوند، بر نقش سرمایه اجتماعی و روابط اجتماعی در محیط شهری نیز تمرکز دارند. در پیگیری شهرهای پایدارتر، سیاست‌هایی اتخاذ می‌شوند که هدف آن عبارت‌اند از: ایجاد فضای سبز شهری (پارک‌ها، راهروهای سبز، پارک‌های جیبی و غیره)، ساخت

ساده مبتنی بر سرانه. رویکردهای بسیار پیچیده مورد استفاده در استرالیا، بریتانیا و... و رویکردهای میانی که اغلب نتیجه فرایندهای چانه زنی است که بر اساس تعدادی پارامتر تعریف شده و صرفاً بر مبنای سرانه تکیه نمی‌کند. هر رویکردی که مورد استفاده قرار گیرد، دو مسئله مهم را پیشرو دارد:

- نیاز به شاخص‌هایی برای گنجاندن در مدل دارد.
 - چه وزنه‌هایی را به هر شاخص اختصاص می‌دهیم.
- انتخاب وزن‌ها برای تخصیص به هر شاخص دشوار است و روش‌های مختلف شامل رویکردهایی است که اساساً بر اساس تجزیه و تحلیل آماری و آن‌هایی که اساساً مبتنی بر ارزیابی و مقایسه هستند. حتی آنچه ممکن است تصمیم نسبتاً ساده به نظر برسد، در مورد اینکه کدام شاخص‌ها را شامل شود، تصمیمی دشوار است (Rise et al, 2021). آن را به شکل زیر توصیف می‌کنند: در عمل، انتخاب پارامترهای تعریف‌کننده نیاز که باید در سرفصل در نظر گرفته شوند، اغلب فرایندی بسیار پیچیده و بحث‌برانگیز بوده است. حداقل شش دلیل را می‌توان برای این وضعیت مطرح کرد: (الف) داده‌های مربوطه اغلب کم هستند. (ب) شواهد پژوهشی در مورد عوامل نیازهای مناسب، نادر یا مبهم هستند. (ج) مشکل زیادی در مدیریت کوواریانس بین عوامل نیاز وجود دارد (ولز)، (د) تفکیک عوامل نیازهای واقعی از عوامل افزایش بی‌عدالتی در استفاده بسیار دشوار است. (ه) دریافت‌کنندگان بودجه‌های بخش عمومی اغلب احساس می‌کنند که ایده روشنی دارند که اینکه کدام عوامل نیازمندی‌ها به نفع حوزه‌شان خواهد بود و از این رو به دنبال تأثیرگذاری بر انتخاب عوامل نیاز از طریق فرایند سیاسی هستند. (و) دولت ملی (توزیع‌کننده وجوه) اغلب دیدگاه روشنی در مورد نتیجه‌ای که می‌خواهد تضمین کند، خواهد داشت.

۳-۴ اهداف تخصیص

در عمل راه‌های مختلفی وجود دارد که از طریق آن‌ها می‌توان اهداف مکانیسم‌های توزیع مجدد را در عمل مدل کرد. شاید مسئله کلیدی این باشد که آیا توزیع

مجدد باهدف یکسان‌سازی نتایج خدمات در سراسر مناطق است یا برابر کردن ظرفیت‌های منطقه‌ای برای ارائه خدمات. در کشورهایی که رده پایین‌تر دولت از خودمختاری قابل توجهی در انتخاب روشی برای تخصیص خود برخوردار است، هدف به احتمال زیاد برابر کردن ظرفیت‌های منطقه‌ای برای ارائه خدمات است، زیرا در این مورد، یکسان‌سازی نتایج خدمات کمتر واقع‌بینانه است. برای نمونه در استرالیا تمرکز بسیار بر یکسان‌سازی ظرفیت‌های منطقه‌ای برای ارائه خدمات است. دولت‌های ایالتی (و قلمرو) باید از مجموعه درآمد‌های GST بودجه دریافت کنند، به طوری که اگر هر کدام تلاش یکسانی برای افزایش درآمد از منابع خود داشته باشند و در همان سطح کارایی عمل کنند، هر یک به همان نسبت ظرفیت ارائه خدمات را داشته باشند (Fauser, 2016). ارزیابی نیازهای هزینه‌ای برای هر دسته از خدمات در هر ایالت در استرالیا بر اساس هزینه تخمینی ارائه سطح متوسط خدمات در آن دسته هزینه در سراسر استرالیا است. سطح واقعی خدمات ارائه شده در هر ایالت ممکن است با این سطح تفاوت اساسی داشته باشد. در سوئد نیز هدف این است که سیستم توزیع مجدد ظرفیت‌ها را برای ارائه خدمات برابر کند. به عبارت دیگر، در صورت تمایل، مقامات محلی توانایی مالی برای ارائه همان سطح خدمات را بدون توجه به درآمد سرانه و سایر عوامل اساسی هزینه و نیاز خواهند داشت. هدف این است که تفاوت در نرخ‌های مالیات محلی باید منعکس‌کننده تفاوت‌ها در کارایی و سطح خدمات و هزینه‌ها باشد و نه تفاوت در شرایط هزینه و نیاز (Johnson, 2021).

۳-۵ مسائل مربوط به ساخت و کاربرد مدل‌ها

در این گزارش ما در مورد طیف وسیعی از مسائل مربوط به نحوه ساخت مدل‌ها (سادگی و شفافیت، انتخاب متغیرها و وزن‌ها، مرز بین نیاز و خط‌مشی، استفاده از مقادیر ثابت در فرمول‌های تخصیص، و منابع داده) و مربوط به روشی که در آن مدل‌ها اعمال می‌شوند (فشار) برای فرضیه‌سازی، تعدیل نتایج فرمول، مشوق‌ها، و

وجود دارد. باید مکانیزمی برای تخصیص وجوه از لایه‌های بالاتر دولت به لایه‌های پایین‌تر دولت پیدا شود، مگر اینکه این لایه‌های پایین‌تر دولت قدرت افزایش درآمد قابل‌توجهی داشته باشند. علی‌رغم تمام مشکلات بالقوه، شواهد به ما نشان می‌دهد که درحالی‌که هیچ مدل تخصیص مخارج مبتنی بر نیازهای "کامل" وجود ندارد، احتمالاً طیفی از مدل‌ها وجود دارد که نسبت به مدل فعلی تغییرات نیاز به هزینه‌ها را بادقت بیشتری منعکس می‌کند. مشکل پیشروی سیاست‌گذاران تعیین اهداف و سپس یافتن راهی از میان مسائل فنی و سیاسی است تا تصمیم بگیرند که کدام‌یک از گزینه‌های بالقوه متعدد به بهترین وجه اهداف آن‌ها را برآورده می‌کند. روش فعلی برای تخصیص بودجه شهرداری برحسب تجربه و آزمون‌وخطای از نتایج تفریق سال‌های گذشته و نیز با تأثیرگذاری یک عامل قدرتمند که میزان درآمد هر منطقه باشد پایه‌ریزی شده که بحث‌های زیادی در مورد نحوه عملکرد این روش در عمل و مزایا و معایب آن وجود دارد. ما به این ادبیات به طور مفصل اشاره نمی‌کنیم، اما توجه داشته باشید که مزایای اصلی نسبت‌داده‌شده به این روش، ثبات، سادگی و این واقعیت است که جایگزینی برای زمان طولانی‌مدت سالانه بدون داشتن خزانه متمرکز در مورد تخصیص هزینه‌ها است. معایب اصلی منتسب به این سیستم شامل عدم شفافیت در برخی از جنبه‌های سیستم (به‌عنوان مثال روشی کدام هزینه‌ها مشمول چه اهداف و برنامه‌ای هستند) و این واقعیت که به‌اندازه کافی تغییرات در نیازهای هزینه‌ها را برطرف نمی‌کند، است. ادبیات نظری گسترده‌ای وجود دارد که مسائل مرتبط با برابری (مساوات) عمودی و افقی را بررسی می‌کند. این ادبیات را این‌گونه توصیف می‌کند: «ادبیات اقتصادی در مورد یکسان‌سازی که به طور شگفت‌انگیزی منفعل است، به‌طور کلی جدا از رویه توسعه حرکت می‌کند، و در بسیاری از موارد به موضوعاتی می‌پردازد که دغدغه اصلی سیاست‌گذاران نبوده است (Zhang et al, 2021)». این بررسی بر روی تجربه استفاده از مدل‌های مبتنی بر نیاز

مکانیسم‌های تصمیم‌گیری جایگزین) پرداخته‌ایم. به‌طور کلی، واضح است که دستیابی به یک فرمول به‌طور گسترده پذیرفته شده برای تخصیص هزینه که به‌طور عینی بر اساس نیازهای هزینه است، آسان نیست. نیازهای هزینه‌ای پیچیده هستند. آن‌ها به دلیل تغییرات در نیاز به خدمات و تغییرات در هزینه ارائه آن خدمات هدایت می‌شوند. اغلب تمایز بین تغییر نیاز و تغییر سیاست روشن نیست. عواملی که نیازها را تحریک می‌کنند می‌توانند به‌طور قابل‌توجهی بر اساس عملکرد هزینه‌ها متفاوت باشند (مانند آموزش، بهداشت، خدمات اجتماعی و غیره). این پیچیدگی‌ها، در برخی حوزه‌های اجرایی، منجر به توسعه سیستم‌های پیچیده مدل‌هایی شده است که فرمول‌های متفاوتی برای هر یک از تعداد زیادی از توابع مخارج دارند که گاهی اوقات دارای پارامترهای توصیفی زیادی در هر مدل است. باین‌وجود، هیچ مدلی به‌طور دقیق تمام تغییرات موردنیاز را نشان نخواهد داد، زیرا هر مدل، یا سیستم فرمول‌بندی، ناگزیر ساده‌سازی و تقریبی از دنیای واقعی است. از آنجایی‌که نیازها پیچیده هستند، این رویکردهای پیچیده ممکن است نیازها را بادقت بیشتری نسبت به رویکردهای ساده‌تر مورد هدف قرار دهند، اگرچه به نظر نمی‌رسد شواهد روشنی دال بر این موضوع وجود داشته باشد. درک رویکردهای پیچیده معمولاً دشوار است، حتی در جایی که شفافیت بالایی وجود دارد به این معنا که بسیاری از مطالب مرتبط با رویکرد در حوزه عمومی است. درک مدل‌های ساده‌تر ممکن است به‌خودی‌خود بسیار آسان‌تر باشد، اما فرایندهای زیربنایی توسعه آن‌ها می‌تواند بسیار کمتر واضح باشد، به‌ویژه جایی که آن‌ها نتیجه نوعی مذاکره بین چندین سیاست‌گذار باشند. فرایندهای تصمیم‌گیری تأثیر مهمی بر نتایج مدل دارند. آن‌هایی که شامل سطح بالایی از هرم سیاسی هستند، منجر به مدل‌هایی می‌شوند که ارتباط کمی با تغییرات نیاز اساسی دارند. حتی در جایی که مشارکت متخصصان و ورودی‌های عینی زیاد است، دامنه وسیعی برای اختلاف نظر از جمله در مورد اهداف، تکنیک‌ها و منابع داده

• مبتنی بر عینیت - تحت تأثیرات سیاسی حزبی نیست

• پایدار - به نوسانات زیاد و مکرر در تخصیص هزینه‌ها منجر نمی‌شود

• مبتنی بر داده‌های منابع مستقل باشد (که در معرض دست‌کاری نیست)

• مشوق‌های انحرافی را ارائه نمی‌دهد (مثلاً برای مقامات تصمیمات سیاستی صرفاً برای تأثیر آن‌ها بر تخصیص‌های آینده از طریق مدل).

۳-۶ انواع هزینه‌کردهای عمرانی

هزینه‌های شهرداری بابت خدمات عمرانی خود را دو ماهیت نگهداشت و توسعه‌ای افزاز کرد با این تفصیل که زیرساخت‌ها و سازمان‌های ایجاد شده را با باید با هزینه نگهداشت تأمین و نگهداری کند که این هزینه با توجه داده‌های سال‌های گذشته و نیز برآوردهای اقتصادی قابل احصاء هستند. دسته دوم هزینه‌ها که ذاتاً می‌بایست با توجه به نیاز مناطق به توسعه و ایجاد زیرساخت و امکانات موردنیازشان بر اساس برنامه‌ها و اهداف عملیاتی تدوین شده شهرداری تخصیص داده شود. واضح است که انتخاب متغیرها و وزن‌های اعمال شده برای آن متغیرها تأثیر کلیدی بر هر فرمول مبتنی بر نیاز دارد. دیگران نیز از روابط و آزمون‌های آماری برای انتخاب متغیرهای شاخص و تعیین وزن برای آن‌ها استفاده می‌کنند.

۳-۷ مرز بین نیاز و سیاست:

یکی از مسائل کلیدی در استفاده از مدل‌ها برای تخصیص هزینه‌ها این است که چگونه نیازها را تعریف کنیم و چگونه آن‌ها را از تفاوت‌های سیاستی بین دولت‌های مختلف متمایز کنیم. در یکی از جلسات اخیر کمیته مجلس اعیان بریتانیا، این موضوع با استفاده از این مثال مورد بحث قرار گرفت که آیا هزینه‌های بالاتر ناشی از نسبت بالای مدارس فرقه‌ای در اسکاتلند منعکس‌کننده نیاز هزینه است یا بازتابی از تفاوت سیاست است. با انگلیس رویکردهای مبتنی بر رگرسیون فرض می‌کنند که تغییرات در هزینه‌های گذشته منعکس‌کننده تغییرات نیاز

برای اهداف یکسان‌سازی افقی تمرکز دارد. با این وجود، در بررسی اهداف برای مدل‌های توزیع، مفید است که به اختصار آنچه را که ادبیات نظری‌تر در مورد رابطه بین اهداف کارایی و برابری گفته‌اند، در نظر بگیریم. برابری افقی به طرق مختلف تعریف شده است، اما یکی از رایج‌ترین رویکردها این است که با افراد/خانوارهای یکسان در هر کجا که زندگی می‌کنند یکسان رفتار می‌شود. این بدان معناست که آن‌ها به خدمات عمومی یکسان دسترسی دارند، مالیات‌های مشابهی می‌پردازند و غیره. پس از آن هزینه‌ها و عملکردها تضمین می‌کند که مقامات منطقه‌ای قادر به دستیابی به این هدف با در نظر گرفتن تفاوت‌ها در هزینه‌های اساسی ارائه خدمات و شرایط مختلف جمعیتی و اقتصادی هستند. در عمل، این همان چیزی است که دولت‌ها می‌گویند که در تلاش برای رسیدن به آن هستند. ارزش ویژه افقی لزوماً با کارایی افقی سازگار نیست. به حداکثر رساندن رفاه اجتماعی ممکن است از طریق اطمینان از اینکه با افراد مشابه در مناطق مختلف یکسان رفتار می‌شود به دست نمی‌آید. ممکن است ارائه خدمات عمومی در برخی مناطق مانند جزایر فراساحلی یا در مناطق شهری پرجمعیت بسیار پرهزینه‌تر باشد (Walter et al, 2021) استدلال می‌کنند که یک برنامه یکسان‌سازی برای خنثی کردن این تفاوت‌های هزینه ناکارآمد است و یک نتیجه این روش می‌تواند ارائه سطوح پایین‌تر خدمات در این زمینه‌ها باشد. در روش "دولت کارا" را می‌توان در جایی تشویق کرد که مسئولیت‌های افزایش درآمد با مسئولیت‌های مخارج مطابقت داشته باشد.

۳-۵-۱ سایر ویژگی‌های مطلوب مدل‌ها

مدل‌های تخصیص مبتنی بر نیاز اغلب بر اساس معیارهای دیگر نیز مورد قضاوت قرار می‌گیرند. فهرست زیر نمونه‌هایی از معیارهایی را که مفسران استفاده می‌کنند ارائه می‌کند:

• ساده و شفاف

نیاز که دستیابی به آن سطح را ایجاد می‌کند، به موضوع تفاوت بین خط‌مشی و نیاز رسیدگی کند. ارائه خدمات در برخی مناطق دشوارتر است. در واقع این رویکرد به دنبال رفع مشکل با جلوگیری از اختلافات سیاستی است. در عمل، تفاوت‌ها در سایر حوزه‌های سیاستی مرتبط، علاوه بر تفاوت‌های نیاز، ممکن است همچنان بر دستیابی به اهداف برنامه کمک مالی خاص تأثیر بگذارد. با جلوگیری یا محدود کردن تفاوت‌های سیاستی، استفاده گسترده از این نوع رویکرد برای دولت‌های واگذار شده، انتقال اختیارات به آن دولت‌ها را تضعیف می‌کند و سطح مسئولیت‌پذیری سیاسی برای آن هزینه‌ها را در مناطقی که هزینه‌ها انجام می‌شود، کاهش می‌دهد.

طرح‌های جامع ابزار قانونی برای هدایت و تنظیم‌گری توسعه شهرها هستند و برای مدیریت شهرنشینی و همچنین پایداری فضایی حیاتی هستند. خاطرنشان کرد که ۳۵ درصد از ۷۹۳۳ سکونتگاه شهری هند دارای طرح جامع هدفمند هستند و برای ۶۵ درصد باقی‌مانده که فاقد هرگونه طرح جامع هستند طی برنامه‌ای با عنوان «فرموله کردن راه‌حل‌های محلی برای حالت‌های مختلف» به‌سرعت در حال تدوین طرح جامع هستند.

۴- روش تحقیق

بر مبنای پیاز پژوهش (دانایی فرد و همکاران، ۱۳۹۸) جهت گیری این پژوهش کاربردی است و با توجه به روش‌های انجام پژوهش‌های علمی، پیمایشی است که در آن از طریق منابع ثانویه (کتابخانه‌ای) پارامترها و شاخص‌های ارزیابی عدالت احصا و دسته‌بندی شده است و سپس از طریق پرسش‌نامه، اطلاعات گردآوری شده با دریافت نظرات اساتید و خبرگان شهری، مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

است. همان‌طور که در بالا مورد بحث قرار گرفت، یک عنصر قوی از سوگیری در این ایده وجود دارد. اصولاً می‌توان با استفاده از تحلیل رگرسیون، تفاوت‌ها در کیفیت خدمات یا سایر تفاوت‌های خط‌مشی را تنظیم کرد، اگرچه به نظر می‌رسد این در عمل غیرعادی است، روش‌های هزینه استاندارد به این موضوع کمی متفاوت می‌پردازند. به‌عنوان مثال، در استرالیا، کمیسیون کمک‌هزینه‌های مشترک‌المنافع این کار را با ارزیابی هزینه‌ای که هر ایالت برای ارائه میانگین سطح خدمات در یک سال خاص هزینه دارد، انجام می‌دهد. میانگین سطح خدمات را برای هر دسته هزینه‌بر اساس عملکرد قبلی ایالت‌ها تعیین می‌کند. میزان تفاوت سطح واقعی خدمات ارائه شده در هر ایالت با میانگین در نظر گرفته نشده است. در انگلستان، وجوهی که از طریق مدل بارنت که یک قرن پیش توسعه یافته، توزیع می‌شود، فرضی نیستند. این بدان معناست که زمینه برای تغییر سیاست‌های قابل توجهی بین دولت‌های واگذار شده در طول زمان وجود دارد، زیرا آن‌ها در مورد روش‌های مختلفی برای خرج کردن منابع خود بسته به اولویت‌ها و نیازهای محلی تصمیم می‌گیرند. در این شرایط رویکردی مبتنی بر سطح متوسط خدمات است که در هر دسته مخارج احتمال کمتری وجود دارد که با یکدیگر مرتبط باشد. تفاوت‌های خط‌مشی قابل توجهی ممکن است در جایی که مقامات مرتبط دارای سطوح متفاوتی از قدرت تفویض شده هستند و در جایی که دارای سطح یکسانی از قدرت تفویض شده هستند، اما مسیرهای سیاستی بسیار متفاوتی را در پیش گرفته‌اند، ایجاد می‌شود. اگرچه کمک‌های بلاعوض در کشورهای دیگر به طور گسترده مورد استفاده قرار می‌گیرند. این نوع کمک‌هزینه می‌تواند با مشخص کردن سطوح خدماتی که باید از طریق هزینه‌های بلاعوض به دست آید و سپس در هر فرمول تخصیص، با در نظر گرفتن آن دسته از عوامل

مطالعه کتابخانه ای

احصای پارامترها و شاخص ها

طراحی پرسش نامه جهت دریافت
نظرات خبرگان شهری

تحلیل آماری پرسش نامه ها

بررسی رد یا تایید شاخص ها

شکل ۱: چارچوب گام به گام تحقیق

۴-۱ استخراج شاخص ها و پارامترها

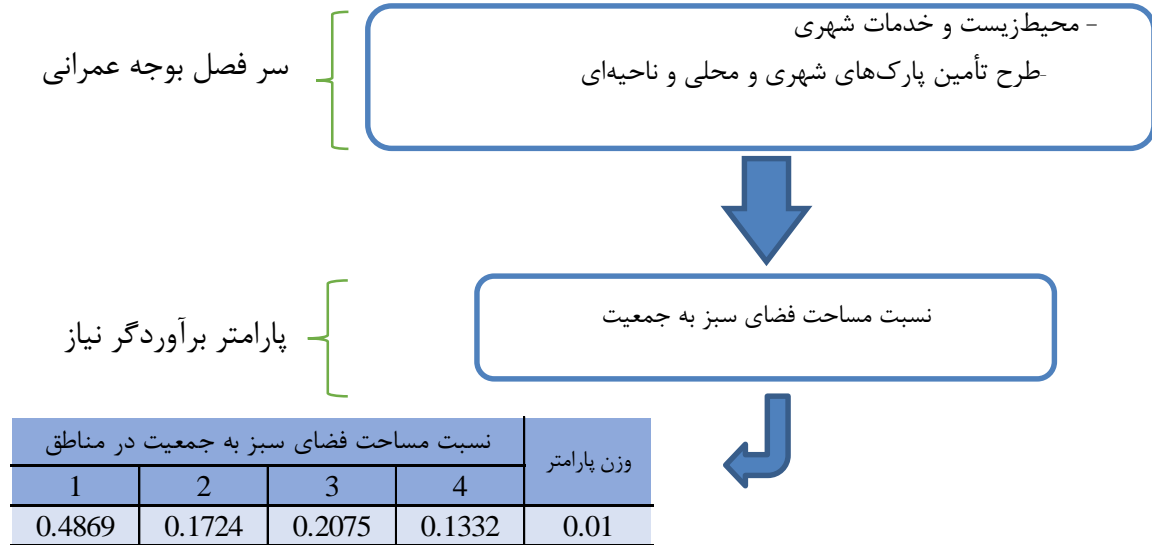
جهت استخراج شاخص ها (پارامترها) ی سنجش سطح دسترسی مناطق مختلف به امکانات شهری، ابتدا به کمک مقالات علمی و گزارش های اجرایی تولید شده در سطح ملی و بین المللی، چارچوبی کلی از شاخص ها ایجاد شد و سپس با مراجعه به قوانین موضوع خدمات شهری و سرفصل های بودجه سنواتی، جرح و تعدیل گردید. آنگاه تعدادی از شاخص ها به دلیل در دسترس نبودن اطلاعات مربوطه در شهرداری همدان، حذف گردید. به طور خلاصه پارامترها با توجه به بندهای زیر گزینش می شوند:

- وجود استناد به منابع معتبر علمی
- تطابق با وظایف محول شده به شهرداری در قانون شهرداری ها و موارد مربوطه (موضوعیت داشتن).
- تناظر با خدمات شهری که امروزه مورد تقاضا و نیاز شهروندان است (ملموس و واقعی بودن؛ مثلا وظایفی همچون تاسیس حمام عمومی مورد توجه قرار نگرفته است).

- وجود آمار وضعیت موجود و میزان تأثیر آن در

هزینه ها. (دسترس پذیری)

به عنوان مثال:

شکل ۲: چگونگی استخراج شاخص‌ها و پارامترها پارامترها

در صورت عدم پاسخ‌دهی خبره به هر یک از سؤالات پاسخ را در نظر نگرفته و تمامی آماره‌ها و برآوردهای آماری را با تعداد پاسخ‌های موجود محاسبه می‌کنیم.

۲-۴ پرسش‌نامه و تحلیل آماری

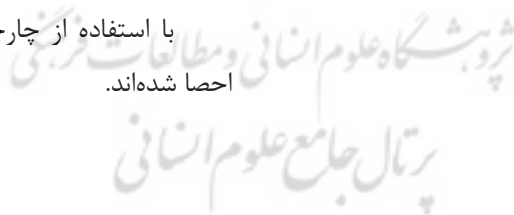
در راستای «تأیید و سنجش شاخص‌ها و پارامترهای ارزیابی نیاز مناطق شهری»، پرسش‌نامه‌ای برای اعضای شورای شهر، خبرنگان و متخصصین مدیریت شهری در شهرداری، اساتید دانشگاه و... تدوین شد و با دریافت ۱۹ پاسخ پرسشنامه، تلاش شد تا مطلوبیت شاخص‌های استخراج شده را در جنبه‌های مختلف، شامل: صحت و درستی، جامعیت و مانعیت، سادگی و سهولت، تعادل و توازن و سادگی و سهولت، تعادل و توازن و کاربردی بودن را از نظر خبرگان بسنجیم؛ و لازم به ذکر است که در این روش پرسشنامه روایی و پایایی سنجیده شده است. (رهبر، ۱۳۹۸)

نظرات خبرگان در پنج دسته جداً مخالفم، مخالفم، نه مخالفم و نه موافقم، موافقم و کاملاً موافقم تشکیل شده که ما برای انجام تست‌های آماری و کمی‌سازی نتایج به هر یک عددی از یک تا پنج به ترتیب ذکر شده اختصاص دادیم و در صورتی که با سطح معناداری ۰,۰۵ درصد میانگین پاسخ‌ها بالاتر از سه شود آن‌ها به عنوان عدم رد فرض خود مبنی بر مطلوبیت مدل می‌دانیم.

جدول ۱- پرسشنامه تأیید و سنجش شاخص‌ها و پارامترهای ارزیابی نیاز مناطق شهری

کاملاً موافقم	موافقم	نه موافقم و نه مخالف	مخالفم	جداً مخالفم	شاخص‌ها (سؤالات)	ابعاد	مطلوبیت مدل
					۱ آیا با استفاده از این پارامترها ما می‌توانیم نیازمندی مناطق مختلف به خدمات شهری را ارزیابی کنیم. (صحت و درستی مدل)	صحت و درستی	
					۲ پارامترها در یک نظم منطقی سازمان‌دهی شده‌اند.		
					۳ شروط انتخاب و گزینش پارامترها منطقی به نظر می‌رسد.	جامعیت و مانعیت	
					۴ این پارامترها توانسته به نحو رضایت‌بخشی ملاحظات مربوط به تخصیص عادلانه بودجه را پوشش دهد. (جامعیت)		
					۵ هیچ پارامتری وجود ندارد که اضافه و غیرمفید به نظر برسد. (مانعیت)	سادگی و سهولت	
					۶ این پارامترها توانسته است فرایند ارزیابی نیاز مناطق مختلف شهر به خدمات شهرداری را به صورتی نسبتاً ساده و قابل‌درک بازگو کند.		
					۷ یک کارشناس بودجه مشغول در شهرداری با سطح تخصیلات کارشناسی می‌تواند با مطالعه یک فایل راهنمای مختصر با کلیات شاخص‌ها و آن چیزی که برای گردآوری اطلاعات به آن نیاز دارد، آشنا شود. (سادگی و سهولت کار با شاخص‌ها)	تعداد و توازن	
					۸ این شاخص‌ها توانسته است به نحو مناسبی بین اتقان و سادگی توازن برقرار کند.		
					۹ استفاده از این پارامترها و احصا مقادیر آن‌ها را در فضای کنونی شهرداری و شهر همدان قابل‌اجرا می‌دانم. (کاربردی بودن)	کاربردی بودن	
					۱۰ تصور می‌کنم در چارچوب این رویکرد بتوان با هزینه‌ای نسبتاً کم، توزیع خدمات شهرداری را در مناطق مختلف شهری تا حد نسبتاً قابل‌ارزیابی کرد.		
					۱۱ به نظر من عملیاتی بودن این شاخص‌ها (عدم ایده‌آل‌گرایی بیش از حد و درک وضعیت موجود) یک پاسخ واقعی به نیازهای بودجه‌ریزی عمرانی در شهرداری است.		
					۱۲ درست است که استفاده از این پارامترها و پیاده‌سازی مدل دردسر و زحمتهایی را ایجاد می‌کند؛ ولی فواید آن بر سختی‌هایش تفوق دارد.		

۵- یافته‌های تحقیق با استفاده از چارچوب گفته شده پارامترهای زیر احصا شده‌اند.

جدول ۲- شاخص‌ها (پارامترها) ی سنجش سطح دسترسی مناطق مختلف به امکانات مختلف

سرفصل بودجه	سرفصل جزئی بودجه	عنوان پارامتر	بند قانونی ^{۷۶}	مراجع
کالبدی و شهرسازی	ساماندهی میادین و معابر شهر	متراژ خیابان‌ها	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲ و ۲۵	[۴۰، ۳۹، ۲۲]
		تعداد میادین و تقاطع‌های غیرهم‌سطح	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲ و ۲۵	[۴۰]
کالبدی و شهرسازی	طرح تهیه طرح‌های موضوعی و موضعی موردنیاز شهرداری	تراکم جمعیت	ماده ۵۵ بند ۱۴	[۲۰]
		نسبت مساحت بافت فرسوده به مساحت منطقه	ماده ۵۵ بند ۱۴	[۴۲، ۲۰]
معیارزیست و خدمات شهری	طرح تأمین پارک‌های شهری و محلی و ناحیه‌ای	نسبت مساحت فضای سبز به جمعیت	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲	[۴۲، ۲۰]
		نسبت تعداد فضای سبز به مساحت	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲	[۴۲، ۲۲، ۲۰]
	طرح بهبود و بهسازی پارک‌ها و فضای سبز	مساحت فضای سبز هر منطقه	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲	[۲۲، ۲۰]
	طرح توسعه و نگهداری تأسیسات شهری	تعداد پل‌ها و تأسیسات شهری	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲ و ۱۴	[۴۵، ۴۰]
حمل‌ونقل و ترافیک	توسعه زیرساخت‌های عبور و مرور (تملکات معابر، توسعه و احداث)	طرح تأمین مسیل و کانال‌های شهری	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲ و ۲۵	[۴۵، ۴۰]
		ترافیک شریان نوع ۱	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲ و ۲۵	[۴۵، ۴۰، ۲۲]
	توسعه زیرساخت‌های عبور و مرور (تملکات معابر، توسعه و احداث)	ترافیک شریان نوع ۲	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲ و ۲۵	[۴۵، ۴۰، ۲۲]
		برآورده بودجه موردنیاز پروژه‌های نیمه‌کاره (در صورت عدم دسترسی، میانگین قیمت زمین)	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲ و ۲۵	[۳۹]
	طرح تأمین گذرگاه‌ها و پل‌های عابر پیاده	نسبت گذرگاه‌ها و پل‌های عابر پیاده به جمعیت	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲ و ۲۵	[۴۵، ۴۰]
		نسبت گذرگاه‌ها و پل‌های عابر پیاده به طول شریان‌های اصلی	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲ و ۲۵	[۴۰]
	طرح بهبود و بهسازی معابر شهری	متراژ شریان نوع ۱	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲ و ۲۵	[۴۵، ۴۰، ۳۹، ۲۲]
		متراژ شریان نوع ۲	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲ و ۲۵	[۴۵، ۴۰، ۳۹، ۲۲]
		متراژ شریان نوع ۳	ماده ۵۵ بند ۱ و ۲ و ۲۵	[۴۵، ۴۰، ۳۹، ۲۲]
	طرح تأمین مسیره‌های ویژه دوچرخه	متراژ مسیر دوچرخه نسبت به شریان‌های اصلی	ماده ۹	[۴۵، ۴۰، ۳۹، ۲۲]
طرح تأمین پارکینگ عمومی و پارک‌سواری		نسبت تراکم اصناف به پارکینگ	ماده ۵۵ بند ۱۸	[۴۵، ۴۰]
طرح تأمین تجهیزات ایمنی و هدایت ترافیک شهری	نسبت تعداد اتوبوس‌ها به مسافت شریان‌های اصلی	نسبت تعداد اتوبوس‌ها به جمعیت	ماده ۹	[۴۵، ۴۲]
		نسبت تعداد ایستگاه اتوبوس‌ها به جمعیت	ماده ۹	[۴۵، ۴۰، ۲۲]
		نسبت تعداد ایستگاه اتوبوس‌ها به مسافت شریان‌های اصلی	ماده ۹	[۴۵، ۴۲، ۴۰]
		تعداد گذرگاه‌های نیازمند نصب دوربین (تدوین شده توسط خدمات فنی)	ماده ۹	[۴۵، ۴۰، ۲۲]
		تعداد نیروی انسانی	ماده ۹	-
خدمات مدیریت	خدمات مدیریت	میزان محقق نشده طرح فیبر نوری به‌ازای هر منطقه		[۳۴]
		نسبت تجهیزات به جمعیت		-
				[۴۲]

^{۷۶} - ارجاعات بند قانونی با استناد به ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها، قانون مدیریت حمل‌ونقل بار و مسافر و لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت، شرایط عمومی تملک اراضی توسط دولت و شهرداری نوشته شده‌اند.

[۴۲]		نسبت تجهیزات به مساحت		
[۴۲]	ماده ۵۵ بند ۶	نسبت مساحت فرهنگسراها به جمعیت	اجتماعی و فرهنگی	اجتماعی و فرهنگی، ورزشی و تفریحی
[۴۲]	ماده ۵۵ بند ۶	نسبت تعداد فرهنگسراها به مساحت		
[۴۲]	ماده ۵۵ بند ۶	نسبت تعداد مراکز دینی به جمعیت		
[۴۲]	ماده ۵۵ بند ۶	نسبت تعداد کتابخانه‌های عمومی به جمعیت		
[۴۲]	ماده ۵۵ بند ۶	نسبت تعداد فضاهای ورزشی روباز به جمعیت		
[۴۲]	ماده ۵۵ بند ۶	نسبت تعداد فضاهای ورزشی سرپوشیده به جمعیت		
[۳۴]		آمار و نرخ پرداخت عوارض برای هر منطقه		
[۳۴]		نسبت وصول مالیات و عوارض		

کمی و مشخص تأثیرشان در هر سرفصل هم‌اکنون در دسترس نیست برای بودجه ۱۴۰۲ از این پارامتر صرف‌نظر شده.

برخی شاخص‌های کیفی همچون:

تعداد سفرهای داخل‌شهری (به خارج از منطقه و داخل مناطق)

کیفیت و قدمت زیرساخت‌ها؛ اعم از قدمت آسفالت، تأسیسات،

وجود عوارض طبیعی؛ مانند متراژ چشمه و قنات و...

فضاهای تفریحی و ورزشی به تفکیک سن کاربر هدف

تعداد دوچرخه‌سواران

نیز از دیگر مواردی هستند که به دلیل کمبود آمار و اطلاعات موجود کنار گذاشته شده‌اند.

تمامی مراجعی که در این گزارش علمی مورد استفاده قرار گرفته‌اند لیست شده است و از بین آنها مواردی که مستقیماً در جدول فوق‌الشاره مورد ارجاع قرار گرفته‌اند، با خط درشت (بُلد) نگارش گردیده است.

برای تحلیل نتایج پرسش‌نامه با صورت‌بندی آزمون فرض آماری به این صورت که اگر میانگین امتیاز پاسخ‌ها با سطح معناداری ۰,۰۵ و ۰,۰۱ بیشتر از عدد ۳ باشد امکان رد فرض تأیید گزاره از سوی خبرگان وجود ندارد و

جمعیت هر منطقه را می‌توان نشان‌دهنده میزان

تقاضا در مقیاس فضا برای خدمات شهری عرضه شده در نظر گرفت؛ لذا بیشتر شاخص‌های مورد استفاده به صورت

سرانه جمعیتی بیان شده‌اند. عامل دیگر پراهمیت و تأثیرگذار مساحت مناطق است در برخی موارد مانند

حمل‌ونقل مسافت‌ها تابعی از پراکندگی مناطق هستند و در کل با در نظر گرفتن دو ملاک کیفیت خدمات و سرعت

دسترسی شهروندان به آن‌ها و نیز توسعه آینده شهری مساحت‌ها نیز از اهمیت بالایی برخوردار خواهند بود. پس

سعی شده با توجه به ماهیت هر پارامتر با یکی از این عامل یا هر دو نسبتی برقرار کرده تا نه تنها به صرف جمعیت و

مساحت بلکه با تأثیرگذاری در اکثر پارامترها ساری و جاری باشند؛ چون همان‌طور که گفته رویکردهای ترکیبی

متأخر بیشترین قابلیت و مزیت را دارند. لازم به ذکر است که برخی پارامترها در مطالعات

گذشته مورد توجه قرار گرفته بودند لیکن به دلیل در دسترس نبودن داده‌های مورد نیاز در شهر همدان، در

جدول فوق منعکس نگردیدند. از آن جمله می‌توان به کاربری و برخی خصوصیات کیفی اشاره کرد؛

«کاربری» در بسیاری از مدل‌ها مورد استفاده قرار گرفته؛ چون تأثیر زیادی در حجم و نوع حمل‌ونقل

شهروندان و نیازمندی به زیرساخت‌های مختلف دارد؛ اما به دلیل اینکه اطلاعات کافی از این کاربری‌ها و نیز مقدار

آن‌ها از سطح معناداری تعریف شده کوچک‌تر باشد نشان‌دهنده عدم رد فرض اصلی ما خواهد بود.

در این پژوهش به معنای پذیرش اعتبار و مطلوبیت گزاره در نظر گرفته شده. برای ارزیابی مقدار **P(P_Value)** دو آماره **Z** و **t** را محاسبه کرده و در صورتی که مقادیر

جدول ۳: تحلیل آماری یافته‌های تحقیق

شماره پرسش	تعداد پاسخ‌دهندگان	مد	میانگین	انحراف معیار	پی‌ویو Z	آماره t	پی‌ویو t	عدم رد مطلوبیت در سطح اطمینان ۹۵ درصد	عدم رد مطلوبیت در سطح اطمینان ۹۹ درصد
۱	۱۹	۴	۴.۱۵۷۹	۰.۷۶۴۷	۰.۰۰۰۰	۶.۶۰۰۰	۰.۰۰۰۰	✓	✓
۲	۱۹	۴	۴.۱۵۷۹	۰.۶۸۸۲	۰.۰۰۰۰	۷.۳۳۳۳	۰.۰۰۰۰	✓	✓
۳	۱۹	۴	۳.۸۹۴۷	۰.۸۸۵۳	۰.۰۰۰۰	۴.۴۵۵۹	۰.۰۰۰۲	✓	✓
۴	۱۹	۴	۳.۶۸۴۲	۰.۸۸۵۲	۰.۰۰۰۴	۳.۳۶۹۱	۰.۰۰۱۷	✓	✓
۵	۱۹	۴	۳.۸۴۲۱	۰.۸۳۴۲	۰.۰۰۰۰	۴.۴۰۰۲	۰.۰۰۰۲	✓	✓
۶	۱۹	۴	۴.۰۵۲۶	۰.۹۱۱۳	۰.۰۰۰۰	۵.۰۳۵۱	۰.۰۰۰۰	✓	✓
۷	۱۹	۵	۴.۳۱۵۸	۰.۸۸۵۲	۰.۰۰۰۰	۶.۴۷۹۰	۰.۰۰۰۰	✓	✓
۸	۱۹	۴	۳.۶۸۴۲	۰.۵۸۲۴	۰.۰۰۰۰	۵.۱۲۱۰	۰.۰۰۰۰	✓	✓
۹	۱۹	۴	۴	۰.۷۴۵۴	۰.۰۰۰۰	۵.۸۴۸۱	۰.۰۰۰۰	✓	✓
۱۰	۱۹	۴	۴	۰.۹۴۲۸	۰.۰۰۰۰	۴.۶۲۳۳	۰.۰۰۰۱	✓	✓
۱۱	۱۹	۴	۴.۳۶۸۴	۰.۶۸۴	۰.۰۰۰۰	۸.۷۲۰۷	۰.۰۰۰۰	✓	✓
۱۲	۱۹	۵	۴.۳۶۸۴	۰.۸۳۰۷	۰.۰۰۰۰	۷.۱۸۰۵	۰.۰۰۰۰	✓	✓

۶- نتیجه‌گیری و پیشنهاد

خدمات شهری هم توسط مدیران شهری و هم شهروندان دنبال می‌شود و پژوهشی که ارائه شد به طور مفصل به همین موضوع یعنی "چگونگی ارزیابی عدالت در توزیع خدمات شهری" پرداخته است. در این پژوهش باتوجه به بدیع بودن فعالیت پژوهشگران و بررسی انواع مدل‌های تخصیص در شهرداری‌های ایران از ابتدا با بررسی تمامی روش‌ها و تجربیات شهرهای موفق دنیا و تطبیق شاخص‌ها و پارامترهای به‌کاررفته در مدل‌های مطرح‌شده با وظایف قانونی شهرداری‌ها در ایران تعدادی "شاخص" و "پارامتر" به‌عنوان پیشنهاد در راستای ارزیابی میزان تحقق عدالت توزیع خدمات شهری به متولیان امور شهری ارائه شد. به دنبال آن در جهت صحت سنجی و بررسی قابلیت پیاده‌سازی این شاخص‌ها و پارامترها برای رسیدن به هدف نهایی، با استفاده از روش پرسش‌نامه و تحلیل آماری

یک واحد شهری خاص باید بتواند نظرات خود را در مورد چگونگی سازمان‌دهی و توزیع خدمات شهری به‌منظور برآوردن نیازها و انتظارات شهروندان پیاده‌سازی کند. دریافت خدمات شهری مناسب عنصر بسیار مهمی از زندگی اجتماعی در شهرها است و طیف وسیعی از نیازها و آرزوهای مردمان یک جامعه را می‌توان از طریق برنامه‌ریزی شهری و توزیع به‌موقع و دقیق خدمات شهری برآورده کرد. اما چالشی که امروزه وجود دارد و بعضاً باعث نارضایتی شهروندان یک منطقه از مدیران شهری آنجا می‌شود این است که احساس شود که توزیع خدمات شهری بین مناطق مختلف یک اقلیم متوازن و عادلانه نیست. باتوجه به توضیح قبل باید اشاره کرد، امروزه باتوجه به اهمیت موضوع، تحقیق درباره ارزیابی توزیع عادلانه

لطفی، محمدحسن، و کاویانی، رضا (۱۳۹۸). دوره آثار افلاطون. تهران، انتشارات خوارزمی.

شریفیان، مریم (۱۳۸۰). مشارکت شهروندی، حکمرانی شهری و مدیریت شهری. فصلنامه مدیریت شهری، ۸، ۴۲-۵۵

مطهری، مرتضی (۱۳۸۲). تعلیم و تربیت در اسلام. تهران، موسسه انتشارات صدرا.

مرتضوی، مرتضی، و شیخ، رضا (۱۳۹۹). بهینه‌سازی تخصیص بودجه شهری بر اساس شاخص عدالت فضایی (مطالعه: مترو مشهد). فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، ۷(۲)، ۲۹-۴۴

مهر افزون، محمد (۱۳۹۶). تبیین نقش توزیع خدمات شهری در توسعه اقتصاد شهری (مطالعه موردی شهر بروجرد). فصلنامه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، ۹(۳۳)، ۱۸۹-۲۱۲

F. Creutzig, Aneeqe Javaid, Zakia Soomauroo, Steffen Lohrey, Nikola Milojevic-Dupont, Anjali Ramakrishnan, Mahendra Sethi et al. (2020) "Fair street space allocation: ethical principles and empirical insights," *Transport Reviews*.

I. Omer(2006). Evaluating accessibility using house-level data: A spatial equity perspective," *Computers, environment and urban systems*.

IUITP (2021). URBAN MOBILITY INDICATORS. International Association of Public Transport.

J. D.-P. Jover, I(2020). Gentrification, transnational gentrification and touristification in Seville, Spain," *Urban studies*.

L. Petit-Boix, S(2018). Circular economy in cities: Reviewing how environmental research aligns with local practices," *J. Clean. Prod*.

L. Wales(2008). Development of an Approach to Distributing Supporting

اعتماد و اعتبار فعالیت را از خبرگان حوزه مدیریت و اقتصاد شهری کسب کردیم. در انتها با داشتن این شاخص‌ها و پارامترها به طور مثال مترای خیابان‌ها در سرفصل ساماندهی میادین و معابر شهر یا نیروی انسانی در خدمات مدیریت و... که هر کدام در یک سرفصل بودجه قرار می‌گیرد، می‌توان نیازمندی و بهره‌مندی مناطق مختلف به خدمات شهری را ارزیابی و باتوجه به نیاز هر منطقه به بهترین نحو ممکن توزیع عادلانه‌ای صورت گیرد.

۷- منابع

بابایی، الی ناز، و روستایی، شهرپور، و کاملی فر، زهرا (۱۳۹۲). ارزیابی عدالت فضایی دنام خانوادگی‌ات شهری. مطالعه موردی کلان‌شهر تبریز. فصلنامه آمایش جغرافیایی فضا. ۳(۱۰)، ۸۱-۱۰۰

بازرگان، عباس (۱۳۸۷). روش تحقیق آمیخته: رویکردی برتر برای مطالعات مدیریت. نشریه دانش مدیریت. ۲۱(۸۱)، ۱۹-۳۶

جعفری، رضا، و بهرامی، سوسن (۱۳۹۰). بررسی روایی و پایایی پرسش‌نامه ارزشیابی. نشریه پژوهش در برنامه‌ریزی درسی. ۱۷(۳۸)، ۱۲۱-۱۴۱

جهانگرد، رضا (۱۳۹۶). مدل مفهومی خدمات استانی و شهری. نشریه برنامه‌ریزی و آمایش فضا. ۲۰(۲)، ۶۵-۸۸

خاکساری، علی، و معصومی فر، امیرحسین، و آسایش، مریم (۱۳۹۹). تحلیل پژوهش‌های عدالت فضایی در برخورداری از خدمات شهری در ایران. پژوهش‌های جغرافیایی انسانی، ۳(۳)، ۷۹۳-۸۱۰

دلاور، علی (۱۳۸۵). مقایسه مدل اندازه‌گیری کلاسیک و مدل غیرپارامتریک سؤال - پاسخ از نظر ویژگی‌های سؤال. فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، ۱۸، ۱۶-۱
صدر، سید محمدباقر (۱۳۸۲). اقتصاد ما. قم، انتشارات جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.

- S. L. Easton, L.; Hubbard, P.; Tate, N(2020). Measuring and mapping displacement: The problem of quantification in the battle against gentrification," *Urban studies*.
- S. Lotfi, & Koohsari, M. J. (2009). Measuring objective accessibility to neighbourhood facilities in the city a case study: Zone 6 in Tehran, Iran," *Cities*.
- S. M. Marcińczak, V.; Strömngren, M.; Tammaru, T(2021). A comparative study of immigrant-native segregation at multiple spatial scales in urban Europe," *J. Ethn. Migr. Stud.*.
- S. Rice and Carr-Hill(2001). Capitation Funding in the Public Sector," *Journal of the Royal Statistical Society*.
- Y. Achmani, Walter T. de Vries, José Serrano, and Mathieu Bonnefond(2020). Determining Indicators Related to Land Management Interventions to Measure Spatial Inequalities in an Urban (Re) Development Process," *Land*.
- Y. Zhang, Qilin Wu, Lei Wu, and Yan Li(2021). Measuring Community Green People Monies to Local Authority Areas," *Final Report for Welsh Assembly Government Information Quarterly*.
- M. A. J. Rodriguez-Hernantes, Z.; Gomez-Sacristan, A.; Pla, V(2019). Intelligent Municipal Heritage Management Service in a Smart City: Telecommunication Traffic Characterization and Quality of Service," *Wirel. Commun. Mob. Comput*.
- M. Fauser(2016). Migrants and cities: The accommodation of migrant organizations in Europe," *Routledge*.
- N. I. T. I. Aayog(2021). Reforms in urban planning capacity in India " *Gov. India*.
- O. C. Johnson(2018). Unjust Cities: Gentrification, Integration, and the Fair Housing Act," *U. Rich. L. Rev*.
- R. Banai(2020). Pandemic and the planning of resilient cities and regions," *Cities*.
- S. Dirks, and Mary Keeling(2009). A vision of smarter cities: How cities can lead the way into a prosperous and sustainable future," *IBM Institute for business*.
- Inequity: A Fine-Scale Assessment of Beijing Urban Area," *Land*.